

Zdroj: <https://www.priroda.cz/clanky.php?detail=1189>

Místem člověka v zoologickém systému se zabývali takoví velikáni jako Aristoteles, Karl Linné nebo Charles Darwin. Aristoteles například určil umělé systémy živých organismů na světě, tedy rozdělení na keř, strom. A byl to právě on, který se zasadil o správné zařazení člověka. Díky Karlu Linné zase máme systém přírody a mimo jiné také zařazení člověka mezi opice. Významně k tomuto tématu přispěl Charles Darwin dílem „Původ člověka“ z roku 1871. Darwin je znám svou vývojovou neboli evoluční teorií, ve které se rozhodl tvrdit, že člověk je příbuzný lidoopům. Toto téma je dodnes celkem pravidelně probíráno a mnohdy je za něj sám autor kritizován. Ještě bych ráda zmínila jedno jméno a tím je Engels se svým dílem „Podíl práce na polidštění opice“.

Kvůli přechodu z jednoho životního prostředí do jiného bylo zapotřebí určitých změn. Tyto proměny dělíme na dvě základní podskupiny. První se týká tzv. hominizace a druhou si označíme jako sapientaci.

Hominizace neboli proces polidštění se týká anatomických změn, jejichž důsledkem byly vzpřímená chůze a dvojesovitě prohnutí páteře u člověka. Páteř už nebyla obloukovitá a vzpřímené postavení bylo zapříčiněno potřebou většího rozhledu, který dříve poskytovaly koruny stromů. Ve vývoji došlo k posunutí týlního otvoru a zkrácení přední končetiny, u které se navíc palec jako nástroj práce dostává do opozice. Naopak dolní končetiny se prodlužují a nejdelší kosti se stávají kosti stehenní. Máme kratší a vyklenutější hrudní koš, naše pánev je kratší a širší. Z větší části jsme ztratili přirozené osrstění, kterému se u člověka říká ochlupení. Články prstů na končetinách jsou v rovině. Nohu už nemáme plochou, nýbrž naše chodidlo je vyklenuté. Velmi důležitou změnou byla změna poměru mezi mozkovou a obličejovou částí. Samozřejmě se nám zvětšila mozkovna na úkor vlastního obličeje, z toho vyplývá, že máme i větší kapacitu mozku. Mizí pro primáty typické nadočnicové oblouky a díky vyklenutí čelních kostí vzniká čelo. Kromě toho došlo také k rozšíření čelisti, řezáky a špičáky jsou bez mezery. Typickými znaky pro člověka jsou bradový a nosní výčnělek, ke kterým došlo zarovnáním tlamy.

Rozumové změny, odborně označované jako **sapientace** vedly k rozvoji rozumu a ke zmoudření. Právě díky tomuto znaku došlo k objevení rodu homo. Výrazné jsou anatomické změny na lebce a také výška těla je větší. Během vývoje se prohlubuje sociální citění. To se projevuje i v tom, že máme trvalá obydlí, rozvíjíme umění, jsme schopni abstraktního myšlení a řeči, udržujeme kult mrtvých pohřbíváním apod. Zástupce Homo sapiens sapiens je jediný žijící zástupce z rodu Homo.

Zdroj: <https://www.priroda.cz/clanky.php?detail=1189>

1. Co je to hominizace?
2. Co je to sapientace?
3. Vyjmenujte změny v tělesné stavbě, kterými se současný člověk liší od svých vývojových předchůdců:
 - a)
 - b)

- c)
- d)
- e)
- f)
- g)
- h)
- i)
- j)

4. Vyjmenujte rozumové změny, které jsou pro člověka charakteristické:

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)

5. **Myšlenka: Mohutnější mozkovna zástupce rodu Homo sapiens sapiens jednoznačně přispěla ke schopnosti člověka se dorozumívat a uvědoměle myslet.**

Dolož myšlenku výše konkrétním důkazem z textu:

.....

.....

.....

.....

6. **Vysvětlení:**

.....

.....

.....

.....